

THE NEWS LANGUAGE AND ITS TRANSLATION

Haber Dili ve Çevirisi

Gülhanım ÜNSAL¹

Abstract

The news language is actual and multidirectional. For this, it is one of the most effective learning-teaching tools in foreign language and translation education. The news language is different from the fluent language. Each area of the press has its own a unique jargon, cliché, special and technical vocabulary. The news language in essence is short, concise and ideological. In this regard, in translation education, the translation of the news language forms one of the most special areas. From this point of view, news texts in the source language are examined in terms of text type, structural (mode-time-aspect, elliptical expression, neology), semantic (euphemism, borrowing, abbreviations) and cultural (jargon, cliché, argot, figure of speech, proverbs and idioms) aspects and the difficulties encountered in their translations are tried to be determined. As a result, it has been seen that each news area is very special, each one has its own a language. News language translation was seen as a challenging task for translator. Considering the communicative and cultural characteristics of news language, the necessity of adopting the functional translation approach emerged. The translation of the function oriented Skopos theory news texts in the translation is believed to be beneficial to the translator in terms of process and method.

Key Words: Press, News Language, Translation, Functional Translation Method, Skopos Theory.

Öz

Haber dili güncel ve çok yönlüdür. Bunun için, yabancı dil ve çeviri eğitiminde en etkili öğrenme-öğretme araçlarından biridir. Haber dili günlük dilden farklıdır. Basında her bir alanının kendine özgü bir jargonu, klişesi, özel ve teknik bir sözvarlığı vardır. Haber dili özü gereği kısa, net, açık, özlü ve ideolojiktir. Her türlü haber metnini okumak, anlamak, yorumlamak ve çevirmek üst düzey bilişsel bir yeti gerektirir. Bu bakımdan çeviri eğitiminde haber metnlerinin çevirisi en özel alanlardan birini oluşturur. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada kaynak dilde haber metinleri metin türü, yapısal (kip-zaman-görünüş, eksiltili anlatımlar, yeni sözcük oluşturma); anlamsal (örtmece, ödünçleme, kısaltmalar) ve kültürel (jargon, klişe, argo, söz sanatları, atasözü ve deyimler) açıdan incelenmiş ve çevirilerinde karşılaşılan zorluklar saptanmıştır. Sonuç olarak, her bir haber alanının çok özel olduğu, her birinin kendine özgü bir dili olduğu görülmüştür. Haber dili çevirisinin çevirmeni zorlayan bir uğraş olduğu görülmüştür. Bu çerçevede haber dilinin iletişimsel ve kültürel özellikleri dikkate alındığında, işlevsel çeviri yaklaşımını benimseme gereği ortaya çıkmıştır. Çeviride işlev odaklı Skopos Kuramı haber metnlerinin çevirisinde, çevirmene süreç ve yöntem açısından faydalı olacağı kanaati oluşmuştur.

Anahtar Kelimeler: Basın, Haber Dili, Çeviri, İşlevsel Çeviri Yöntemi, Skopos Kuramı.

¹ Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransızca Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı, e-mail: gulhanim.unsal@marmara.edu.tr

GİRİŞ

Medya (média) *araç, ortam, bağ* anlamına gelen Latince bir sözcüktür. Bir bilginin dağıtım, iletim ve iletişim aracıdır. Günlük dilde medya, kitle iletişimine gönderme yapar. Kitle iletişim aracı basın, televizyon ve radyo olarak ayrılır (McLuhan, 1968).

Kitle iletişiminin temel özellikleri şöyle açıklanabilir:

- 1- İletişim 'birden çoğula doğru' olur.
- 2- İletişim tek yanlıdır. Neyin, ne zaman, nerede ve nasıl söyleneceğine karar veren yayıncıdır.
- 3- Bilgi farklılaşmamıştır. Herkes aynı anda aynı şeyi alır.
- 4- Bilgi çizgisel, doğrusaldır ve önceden belirlenmiş bölümlere göre açılır.

Kitle iletişim araçlarından radyo olayı duyurur, televizyon gösterir, basın açıklar. Basın haber verir. Kamuoyunu bilgilendirme, etkileme, eğitime ve eğlendirme amacı güttüğü söylenebilir. Haber doğru, nesnel, anlamlı, vb. niteliklere sahip olmalıdır. Haber türüne göre bireysel, yerel, ulusal, uluslararası; yapısına göre haber-söyleşi, ilan, tanıtım; içeriğine göre sert (siyasi, ekonomik, bilimsel vb.) ve yumuşak (magazin, spor, güncel, moda, sanat vb.); konusuna göre özel ve atlatma haber; çeşidine göre bayat, şişirme, heyecan yaratan, sıcak vb. olarak bölümlenebilir. Haber çeşitliliği elbette dilsel ve kültürel bir zenginliktir. Ancak, haber dili taraflı ve ideolojiktir. Gazetenin izlediği siyasete göre sözcük seçimi, dil kullanımı ve bakış açısının değiştiği görülür. Bunun için aynı haber farklı gazetelerde farklı ifade ve yorumlarla çıkar. Her gazetenin amacı farklıdır. Bir başka deyişle, aynı haber farklı amaçlara göre farklı metinler ortaya çıkarır.

Haber dili güncel ve çok yönlüdür; kısa, özlü ve çarpıcı bir özelliğe sahiptir (Bulut, 2008, s. 76). Haber dili sade, kesin, canlı, doğru, açık, özgün (Tokgöz, 1994, s. 174), anlaşılır, etkileyici, bilgilendirici, ikna edici, güvenilir vb. özelliklere sahip olduğu sürece geniş kitlelere ulaşabilir. Bu erişim dil aracılığıyla gerçekleşir. Dil güçlü bir iletişim aracıdır. İletişim ise gerçek yaşam koşullarında bir bağlam içinde gerçekleşir. Her bağlam bir kültür içerir. Bu nedenle, iletişim kültürden ayrı tutulamaz (Cortazzi ve Jin, 1999, s. 196). Benveniste (1974, s. 22)'e göre, 'kültür alanındaki her şey değerlerden, değer dizgelerinden, değerlerarası eklemlemeden doğar ve bu değerler dilde iz bırakır.' Dil bir iletişim aracı olarak kültürün ayrılmaz parçasını oluşturur. Snell-Homby (1995, s. 40), kültürü "bilgi, yeterlik ve algılama bütünlüğü" olarak betimler.

Rakova (2014), Alman çeviribilimcilerin dil-kültür bağlamı üzerinde çalışarak kültürlerarası iletişim çerçevesinde işlevsel yaklaşımı geliştirdiklerini ifade eder.

1. İşlevsel Çeviri Yaklaşımı (Skopos Kuramı)

Skopos, 'hedef, amaç, gaye, kasıt, erek, niyet' anlamlarını taşıyan Yunanca bir sözcüktür (Vermeer, 1996, s. 3). İşlevsellik üzerine kurulmuş olan *Skopos* Kuramı, Edimbilim ve Alımlama kuramlarından yararlanır ve daha çok ticari amaçlarla yapılan çevirilere ışık tutar (Kuran Burçoğlu, 2010, s. 60).

Skopos kuramı çeviriye işlevsel bir yaklaşımı savunur. İşlevsel çeviri kuramında çeviri, belli bir amacı ve kendine özgü son ürünü olan (translatum) özgül nitelikli bir insan etkinliği olarak görülür. Söz konusu olan kaynak metin yazarının belirlediği işlev değil, erek metne bağlanan geleceğe dönük ve çeviri müşterisine bağlı işlevdir. Kurama yönelik işlevsel nitelemesi buradan ileri gelmektedir (Rakova, 2014). *Skopos*u belirleyen anahtar

öge alıcı, hedef kitle, bilgi ve beklentileriyle şekillenen erek kültürdür (Lavault-Olléon, 2015, s. 511). Vermeer (1989, s. 177), çeviri sürecinde çevirmenin niyeti; çeviri metninin amacı; çevirinin işlevi olarak üç tür amaç belirler.

Çevirmen çift-kültürlü uzman kişidir. Belli bir amaç ve erek kültür alıcıları için bir metin üretmeyi bilen kişidir. Çevirmen erek kültür üreticisidir. İşveren ve çevirmen çevirinin tasarımı için gerekli hedef ve strateji üzerinde anlaşmak zorundadır. Çevirmenin işvereniyle anlaşma içerisinde tasarladığı bir çevirinin -translatum- hedefi, metnin *skoposu* olarak adlandırılır (Vermeer, 1996, s. 4). *Skopos*, çeviriyi kim dinler ya da okursa, çevirinin ne amaçla tasarlandığını çıkartabilecek şekilde açıkça belirtilebilir. Metni okuyan ya da dinleyene alıcı denir. Eğer metin onun için tasarlandıysa, hedeflenen alıcı 'gönderilen' olarak adlandırılır. Alıcı, metnin tasarlandığı amacı iç (içkin) ya da dış (aşkın) metinsel ve durumsal özelliklerinden çıkarsayacaktır. Çıkarsama, bir başka ifadeyle çıkarımda bulunma, alıcı tarafından kavrandığı/anlaşıldığı şekliyle alımlama anlamına gelir. Metne çevirmenin yüklediği amaca metnin *skoposu* denir. Bir alıcı tarafından çıkarsanan metnin amacına metin 'işlevi' adı verilir. Çevirmen *skoposu* amaçlar; işlev ise metnin belirli özelliklerinden, toplumsal-durumsal yerleşiminden çıkarsanır ve böylece alıcı tarafından metne uygulanır. Bu alıcının metne yüklediği işlev, çevirmence tasarlanan *skoposla* uyuşur ya da uyuşmaz. Uyuşursa amaç, *skopos*, işlev terimlerinin üçü de farklı bakış açılarından aynı anlama gelir. Amaç, *skopos* ve işlev bireylerce (üretici, gönderen, işveren, çevirmen, alıcı tarafından) metne yüklenen kavramlardır. Başka bir ifadeyle, metinler birisi için, belli bir amaca yönelik olarak üretilir. Onlar birer edimdir. Edim sayesinde başkalarıyla etkileşim ve iletişim sağlanır (Kuran Burçoğlu, 2010, s. 60). Bu edimde durum, işlev, alıcı ve kültür çok önemlidir. Bu edimin (çevirinin) başarılı olabilmesi için çevirinin amaca ve duruma uygun ve tutarlı olması gerekir.

Skopos Kuramı'nda çevirmen çok önemli iki kurala uymak zorundadır. Bunlardan biri, metin içi bağdaşıklık kuralıdır. Bu kural, erek metin erek kitle tarafından, kendi gönderge dünyasının bir parçasıymış gibi, doğru biçimde anlaşılacak kadar bağdaşık olması gerektiğini ön koşul olarak koyar. Diğeri ise, erek metnin kaynak metinle bağımlı yeterince korunması gerektiğini belirten bağluluk, metinlerarası bağdaşıklık kuralıdır. Çevrilmiş metnin ulaşması gereken son iletişimsel amacı, *skoposu* ilgili iki dil arasında aynı ya da farklı olabilir. Aynı kalırsa, Vermeer ve Reiß işlevsel süreklilikten, farklılaşırsa işlevsel deşışkeden söz eder. Birincisinde çeviri ilkesi metinlerarası bağdaşıklık, ikincisinde *skoposa* uygunluk olur. İşlevsel yaklaşımın getirdiği yenilik, kaynak metnin hangi konuma yerleştirileceği kararını çevirmene bırakıyor olmasıdır. *Skoposa* uygun olarak, özgün metin bir uyarılma için çıkış noktası ya da bağlulukla aktarılacak bir model olabilir. Bu da aynı metnin, her biri belli bir *skoposa* hizmet eden, birden çok kabul edilebilir çevirinin olabileceği anlamına gelmektedir (Guidère, 2010, s. 72-74). Başka bir ifadeyle, her çeviri eylemi için bir *skopos* vardır. Farklı *skoposlar* aynı kaynak metnin farklı çevirilerine yol açar. Farklı *skoposlar* farklı türden çevirilere yol açar (Vermeer, 1996: 12).

Reiß ve Vermeer'in genel çeviri kuramına dair ilkeleri şu şekilde özetlenebilir (Büyükknisan, 2009, s. 75) :

- Bir çeviri ürünü amaca bağlıdır.
- Bir çeviri ürünü, kaynak dil ve kültürdeki bilgi önermesiyle elde edilen erek dil ve kültürde bir bilgi önermesidir.
- Bir çeviri ürünü, geri çevrilemez biçimde bir bilgi önermesini olduğu gibi yansıtır.

- Bir çeviri ürünü kendi içinde tutarlı olmalıdır.
- Bir çeviri ürünü, bağlı olduğu kaynak metinle tutarlı olmalıdır.
- Yukarıdaki kurallar, belirtilmiş sıra düzeninde birbirine bağlıdır.

Görüldüğü gibi, her çevirinin bir amacı vardır ve bu amacı belirleyen kültürdür. Çeviri eylemi ancak yeniden üretileceği kültür için yapılabilir. Çevirmenin ise, okurla iletişim kurabilmesi için, okurun/alıcının beklentilerini bilmesi, tepkilerini iyi tartması gerekir. Bunun için de, çevirmenin okurun/alıcının içinde yaşadığı sosyo-kültürel ve coğrafi yapısını, eğitim durumunu, toplumdaki konumunu, cinsiyetini, yaşını, vb. özelliklerini göz önünde bulundurması, kısacası erek kitlesini çok iyi tanınması gerekir. Ayrıca, metnin hangi amaca hizmet edeceğini, metni hangi biçimde okura iletmesi gerektiği konusunda da bilgi sahibi olması gerekir. Bütün bu metindışı öğeler, çevirinin biçimlenmesini her düzeyde etkileyecektir (Kuran Burçoğlu, 2010, s. 60).

1.1. Metin Türü

Reiß metinleri türlerine göre bilgilendirici, anlatımcı ve işlemsel üç ulama ayırır. Daha sonra bu üç ulamın özelliklerini bir arada toplayacak olan çoklu metin türlerini de ekler (Rakova, 2014). Reiß 1968'de ortaya attığı bu sınıflandırmalar Bühler'in önerdiği dilin işlevlerine ilişkin organon modeline dayanır. Reiß farklı ölçütlere göre iki tür metin sınıflaması arasında ayırım yapar:

1-Baskın iletişimsel işlevine göre sınıflandırılan metinler (bilgilendirici, anlatımcı ve işlemsel metin),

2-Dilsel uzlaşımına göre sınıflandırılan metinler (başvuru yapıtları, ders notları, eleştiri metinleri, reklam metinleri vb.).

Haber ve ondan yola çıkarak oluşturulan metin bir gerçeğe dayanır. Bu gerçek, metnin bilgilendirici çekirdeğidir (Bulut, 2008, s. 70). Bu görüşten hareketle, haber metinlerinin Reiß (akt. Göktürk, 2010, s. 27)'in bilgilendirici metin türü sınıfına girdiği söylenebilir. Bilgilendirici metin türlerinin başlıca işlevi okura dünya ve dünya olguları hakkında bilgi vermektir. Dilsel ve sözdizimsel biçimlerin seçimi bu işleve bağlı olarak yapılır. Kaynak metin ile erek metnin bilgilendirici metinler olduğu bir çeviri durumunda çevirmen kaynak metnin içeriğini somut ve eksiksiz bir biçimde temsil etmelidir. Bunu yaparken erek dil ve kültürün baskın dilsel ve biçimsel kurallarını gözetir.

Farklı terimleri barındıran metinler iletişimsel amaçlara sahiptir. Bu durum işlevsel iletişim olarak adlandırılır (Nord, 1997, s. 45). Aksoy (2002, s. 2)'un, *Skopos Kuramı*'nın siyasi söylem üzerine uygulanabilirliği hakkındaki görüşleri, haber metinlerinin çevirisine uyarlandığında benzer şekilde şu sonuçlara varılabilir:

- Haber metinleri, iletişim koşulları alıcıların/okuyucuların beklenti ve gereksinimlerini içerdikleri için kullanımlık metin türünde yer alır.
- Sözlü ve yazılı tüm kültürel biçimleri içerdikleri için kültürel odaklıdır.
- İşlevsel bir amaçla gerçekleştiği için kendi içinde tutarlıdır.
- Kültürlerarası iletişimin tüm gerekliliklerini içerdikleri için uygulanabiliridir.
- İletişimsel değerlerin tüm araçlarını kullandığı için kapsamlıdır.
- Mantıklı, anlaşılır ürüne yöneldiği için bilgiye dayalıdır.

Bu noktadan hareketle, çeviride işlev odaklı *Skopos* Kuramı'nın, haber dilinde yer alan tüm özellikleri kendi içinde doğası gereği taşıy nitelikte olduğu söylenebilir.

1.2.Çalışmanın Amacı

Çalışmanın amacını, kaynak dilde haber dilini metin türü, yapısal, anlamsal ve kültürel açıdan incelemek, çevirilerinde karşılaşılan zorlukları saptamak ve uygulanan çeviri yöntemini açıklamak oluşturmaktadır.

2.YÖNTEM

Çalışmanın yöntemi, tarama modelinde betimsel bir nitelik taşımaktadır. Çalışmada Fransızca Le Monde, Le Figaro, Le Parisien ve RFI gazeteleri taranarak çeşitli haber metinleri seçilmiştir. Haber dili metin türü, yapısal (kip-zaman-görünüş, eksiltili anlatımlar, yeni sözcük oluşturma); anlamsal (örtmece, ödünçleme, kısaltmalar) ve kültürel (jargon ve klişeler, argo, söz sanatları, atasözü ve deyimler) açıdan incelenmiş ve bu bağlamda haber metinlerinin çevirisinde karşılaşılan zorluklar saptanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, çeviride işlevsel yöntemler içinde en çok öne çıkan *Skopos* Kuramı'na yer verilmiştir.

3.İNCELEME

Haber metinlerinin çevirisinde karşılaşılan güçlükler genel olarak metin türü, yapısal, anlamsal ve kültürel açıdan incelenmiştir.

3.1. Metin Türü Açısından

Haber metinleri bilgilendirici, kullanımlık metin türü sınıfına girer. Ancak çok çeşitli metin türünü içinde barındırır. Bu bakımdan metin türleri açısından sınıflandırmada bir takım güçlüklerle karşılaşılır. Reiß'in metin türlerine göre, haber metinleri hem bilgilendirici, hem işlemsel, hem anlatımcı, hem de çok amaçlı metin türlerinin özelliklerini taşıy. Bu karmaşık özellikler taşıyan metinlerin biçimsel ve duyuşsal özelliklerinin erek dile ve kültüre aktarılması bir takım zorluklar ortaya çıkarır.

3.2.Yapısal Açıdan

Haber metinleri yapısal açıdan kip-zaman-görünüş, eksiltili anlatımlar ve yeni sözcük oluşturma bakımından incelenmiştir.

- Kip- Zaman-Görünüş

Eylem verdiği bilginin niteliğine göre (istek, haber, emir vb.), zamanına göre (şimdi, geçmiş, gelecek, vb.) ya da görünüşüne göre (süren, bitmiş, gerçekleşmek üzere olan vb.) özellikler gösterir (Polat, 2006, s. 207). Şimdiki zamanın haber metinlerinde sık kullanıldığı söylenebilir. Yakın geçmişi ya da şu anda etkileri hala süren geçmiş zamanı belirtir. Betimleme, alışkanlık, çözümleme, varsayım, genel gerçek, atasözü vb. kullanım değerleri vardır (Delatour, Jennepin ve diğ., 2004, s.121-122). Bununla beraber, haber metinlerde doğruluğu henüz onaylanmamış olayları belirtmek için koşul/şart kipinin (geçmişteki gelecek) kullanıldığı dikkat çeker. Şart kipi, bir istek, esef, hayali bir olay, yumuşatma, şaşkınlık, tavsiye, sitem vb. kullanım değerleri içerir. Şart ve istek kiplerine örnek olarak aşağıdaki tümceler verilebilir:

- L'incendie mortel de Lyon **pourrait** être d'origine criminelle (Le Monde, Société, le 10. 02. 2019). (Lyon'da ölümcül yangın suç kökenli olabilir).

- Au Sénégal, un ralliement qui **pourrait** bouleverser la présidentielle du 24 février (Le Monde, International, le 08. 02. 2019). (Senegal'de 24 Şubat'taki Cumhurbaşkanlığı seçimini altüst edebilecek bir birleşme).

- Les insectes **pourraient** avoir complètement disparu dans cent ans (Le Monde, Planète, le 11.02.2019). (Böcekler yüz yıl içinde tamamen kaybolabilirler).

- La croissance française **devrait** atteindre 0,4 % au 1er trimestre, selon la Banque de France (Le Monde, Économie, le 11.02.2019). (Fransa Merkez Bankası'na göre Fransız büyümesi ilk çeyrekte % 0. 4'e ulaşmalıdır).

- Commerce mondial : « L'antagonisme frontal entre Pékin et Washington **pourrait** continuer à se durcir » (Le Monde, Économie, le 11.02.2019).(Dünya ticareti: Pekin et Washington arasında rekabet cephesi sertleşmeye devam edebilir).

- « N'**attendons** pas », « n'**ayons** pas peur », « ne **soyons** pas faibles », « ne **soyons** pas divisés », a exhorté le président français à Aix-la-Chapelle (Le Monde, Europe, 10.05.2018). (Aix-la-Chapelle'de Fransa Cumhurbaşkanı "beklemeyelim", "korkmayalım ", " zayıf olamayalım ", " bölünmeyelim " dedi).

-Eksiltili Anlatımlar

Çevirisinde zorluk gösteren bir başka alan ise, haber metinlerinde sık karşılaşılan eksiltili anlatımlardır. Bu türden anlatımlara şu örnekler verilebilir:

- « **Ma vie de...** » donne la parole à des témoins de l'actualité du monde entier (...) (Le Monde, Europe, le 09.05.2018).

- Guillaume Tabard: « **Quand des maladresses s'ajoutent à la crise** » (Le Figaro, Politique, le 20.12.2018). (Beceriksizlikler krize eklenince).

- **Heures sup', CSG, primes...** Ce que les «gilets jaunes» ont obtenu (Le Figaro, Économie, le 22.12.2018).

- **Bio, sans viande, anti-gaspi...** Le Noël écolo séduit de plus en plus de Français (Le Figaro, Économie, le 22.12.2018).

- **Foie gras, champagne, chocolat...** Ce que dégusteront les Français à Noël (Le Figaro, Économie, le 22.12.2018).

- **À Paris, l'encadrement des loyers limite les abus...** et l'offre locative (Le Figaro, Actualité, le 22.12.2018).

-Aubervilliers: le convoyeur de fonds disparu [] interpellé, l'argent [] récupéré (Le Figaro, Actualité, le 11.02.2019).[a été interpellé / a été récupéré].

-Yeni Sözcük Oluşturma

Yeni sözcük oluşturma (néologie), daha önce kullanılmayan bir sözcüğün yaratılması yoluyla ortaya çıkabileceği gibi, türetme (dérivation), birleştirme (composition), benzeştirme (analogie), ödünçleme (emprunt), kısaltma (abréviation, troncation), sözcüklerin baş harfini kullanma (siglaison) ya da var olan sözcüğe yeni bir anlam yükleme (néologisme de sens) gibi değişik yöntemlerle gerçekleşir (Kıran ve Korkut, 2011, s. 25). Bu duruma örnek olarak aşağıdaki tümceler verilebilir:

- Terres laissées en déshérence, où le « **trumpisme** » s'est enraciné. (Le Monde, Economie, le 19.05.2018). (Trump siyaseti).

- Qu'est-ce que le « **macronisme** » ? (Le Monde, Politique, le 20.10.2018). (Macron harekâtının siyasi felsefesi)
- « C'est du mauvais **chiraquisme** » dénonce-t-il (Le Figaro, Politique, le 21.12.2018). (Chirac siyaseti).
- Les « **Frenchies** » de Grande-Bretagne ne se sentent plus chez eux (Le Figaro, International, le 28.10.2016). (Fransızlar).
- « **La Macronie** est entrée en agonie et nous fait payer à nous cette agonie », a-t-il affirmé. (Le Monde, Politique, le 19.10.2018). (Macron siyaseti).
- « Le changement arrive demain et, dès aujourd'hui, vous pouvez dire que **"Dada"** [*"Papa", son surnom en malgache*] est élu » (Le Monde, Politique, le 20.12.2018). **Dada** (Malgaşça takma ad).
- Usés par la crise des « gilets jaunes », les députés **macronistes** veulent enfin se faire entendre (Le Figaro, Politique, le 21.12.2018). (Makron yanlısı milletvekilleri).
- C'est son look de **rastafari** qui ne passe pas (Le Monde, Le Mag, le 08.02.2019). **Rastafari** (Ras Tafari-Haile Selassie-siyah mesih-Etiyopya'da gelişen Rastafari dini).
- (...) dont le montant versé serait identique pour un milliardaire et un **smicard**, (Le Monde, Économie, le 20.12.2018). **Smicard: smic + ard, e** (asgari ücretli).

3.3. Anlamsal Açıdan

Haber metinleri anlamsal açıdan örtmece, ödünçleme ve kısaltmalar bakımından incelenmiştir.

- Örtmece

Örtmece (euphémisme), güzel adlandırma kavramı “kimi varlıklardan, nesnelere söz edildiğinde doğacak korku, ürkme, iğrenme gibi duyguların, kötü izlenim ve çağrışımların önlenmesi amacıyla yönelen ve dünyanın her dilinde rastlanan bir değiştirme olayıdır” (Aksan, 1998, s. 422). Haber dilinde sıkça karşılaşılan bazı örtmece sözcüklere şu örnekler verilebilir:

L'intérêt (faiz) → la dividende (kâr payı) / La guerre (savaş) → l'opération de paix (barış harekâtı) / La hausse (zam) → l'ajustement du prix (fiyat ayarlaması) / Pauvre (yoksul) → faible revenu (dar gelirli) / Le chômage (işsizlik) → la récession, la stagnation (durgunluk) / La prison (hapishane) → le centre de détention (tutukevi) / Le cancer (kanser) → la longue maladie (uzun hastalık) / Le vieux (yaşlı) → le troisième âge (emekli yaşı) / Le génocide (soykırım) → la purification ethnique (etnik arıtma) / Clochard (köprü altı yaşayanları) → sans-abri (evsiz barksız) / Mourir (ölmek) → rendre un dernier soupir / s'éteindre / rejoindre l'autre monde ... (son nefesini vermek, sönmek, öbür dünyaya geçmek...) / On l'a licencié (işten çıkarıldı) → On l'a remercié (teşekkür edildi), vb.

-Serge Dassault, **disparu** lundi 28 mai, a transformé l'entreprise fondée par son père Marcel et rebaptisée Dassault Aviation (Le Figaro, Économie, le 28.05.2018). **Disparu** (hayatını kaybetti).

-Ödünçleme

Ödünçleme (emprunt), diller ve kültürlerarası bir durumdur. Dilimize İngilizce ve Fransızcadan geçen sözcükler artık toplumun hemen hemen her kesiminde kabul

görmekte, kullanılmaktadır. Bu durum basının erk ve etkisinin bir göstergesi sayılabilir. Ödünçlemelere örnek olarak aşağıdaki tümceler verilebilir:

- « **Brown-out** » : quand le travail perd tout son sens (Le Figaro, Économie, le 24.10.2016). **Brown-out** (güç düşmesi).

- **Burrata, scamorza** ou encore **di bufala**, comment bien choisir sa **mozzarella** (Le Figaro, Madame Cuisine, le 09 mai 2018). (İtalyan peynir çeşitleri).

- (...) plus de 500 000 décès prématurés par maladie **cardio-vasculaire** chaque année dans le monde (Le Monde, Médecine, le 14.05.2018). **Cardio-vasculaire** (kalp damar).

- Le bon et le mauvais **cholestérol** (Le Monde, Médecine, le 14.05.2018). **Cholestérol** (kolestrol).

- On les appelle les « **fly-over States** », ces Etats qu'on survole en avion pour rejoindre New York depuis la Californie (ou l'inverse). (Le Monde, Économie, le 19.05.2018). **Fly-over States** (Devletler üstü uçuş).

- (...) au point qu'elle a été surnommée « **Magic City** » pour sa croissance extraordinaire. (Le Monde, Économie, le 19.05.2018). **Magic City** (Büyülü Şehir).

- « **Deng wo dian** » (« attends mon appel ») (Le Monde, International, le 20.10.2018).

- Dénonçant un « **bashing ininterrompu** » (Le Monde, Politique, le 19.10.2018). **Bashing** (dayak).

- États-Unis: Donald Trump assouplit sa position sur le « **shutdown** » (Le Figaro, Politique, le 19.12.2018). **Shutdown** (kapatmak).

- Cadeaux de Noël: week-end décisif pour les jouets « **made in France** » (Le Figaro, Économie, le 22.12.2018). **Made in France** (Fransa yapımı).

- Le **coworking** connaît un développement foudroyant en France (Le Figaro, Actualité, le 22.12.2018). **Coworking** (ortak çalışma alanı).

- Dans le riche **sultanat** de Brunei, la menace de la **charia** (Le Monde, International, le 03.01.2019). **Sultanat** (saltanat); **charia** (şeriat).

- Avec ses **dreadlocks**, Amanda Lind est accusée d'appropriation culturelle (Le Monde, Le Mag, le 08.02.2019). **Dreadlocks**: Rasta, uzun ve kalın saç örgüsü.

- « L'âge d'or de la mondialisation est derrière nous, place à la « **slowbalisation** » » (Le Monde, Économie, le 08.02.2019). **Slowbalisation** (yavaşlamış küreselleşme evresi).

- Ces Français attirés par la « **doce vida** » portugaise (Le Monde, Actualité, le 11. 08. 2017). **La doce vida** (tatlı hayat).

Super-, hyper-, ultra-, hypo-, vb. ön eklerin çevirisinde bazı sıkıntılıların yaşandığı görülür. Ön eklerin genellikle dilimize doğrudan ödünçleme yoluyla girdiği gözlemlenir.

- Sarkozy est passé de "l'**hyper**-président à l'**hypo**-président" (Le Parisien, Actualité, le 04.02.2015).

-Kısaltmalar

Kısaltmalı sözcükler, gündelik dilde ve teklifsiz dilde olduğu gibi basın dilinde de yer alır. Kısaltma (abréviation, troncation), sözcüğün son kısmının eksiltilmesi (apocope) "cine: **cinéma**", "doc: **document**", "fac: **faculté**" vb.; sözcüğün baş kısmının eksiltilmesi

(aphérèse) “burger: hamburger”, bus: autob**us**”, net: internet”, vb.; ilk sözcüğün baş kısmı ile ikinci sözcüğün baş kısmı eksiltilmesi yoluyla yapılan kaynaştırılmış sözcükler (mots-valises) “Franglais: Français + Anglais”, “adulescent,e: adulte +adolescent”, “restoroute: restaurant + route”, vb.; sözcüğün baş harflerini kullanımı (sigle) “JO: Jeux Olympiques”, “RFI: Radio France Internationale”, “CV: Curriculum Vitae”, vb. ve kısaltmaların sözcük olarak kullanımı (acronyme) yoluyla yapılabilir (Kıran ve Korkut, 2011, s. 381-385; İçel, 2017, s. 60-61). Aşağıdaki tümceler kısaltma türlerine örnek olarak verilebilir:

- Policiers: un «calendrier» mis en place pour payer les heures **sup'** (Le Figaro, Économie, le 19.12.2018). **Sup'**: **supplémentaires** (ek, fazla mesai).
- (...) l'agence de **presse officielle nord-coréenne KCNA** Kim Jong-un a qualifié le sommet (Le Monde. International, le 10.05.2018). **KCNA** (Kuzey Kore Resmi Basın Ajansı).
- (...) les quatre syndicats représentatifs de la **SNCF (CGT, UNSA, SUD et CFDT)**, (Le Monde, 10.05.2018). **SNCF** (Ulusal Demiryolu Sendikası).
- (...) **Union européenne (UE)** (Le Monde, International, le 10.05.2018). **UE** (Avrupa Birliği).
- (...) jusqu'à la naissance de l'organisation **Etat islamique (EI)** quinze ans plus tard... (Le Monde, Société, le 10.05.2018). **EI** (İŞİD).
- (...) Deux **offres publiques d'achat (OPA)** hostiles... (Le Monde, Économie, le 12.05.2018). **OPA** (Kamu satın alma teklifi).
- L'**Office central de lutte contre la corruption et les infractions financières et fiscales (OCLCIFF)** (Le Monde, Politique, le 18.10.2018). **OCLCIFF** (Yolsuzluk, Mali ve Vergi Suçları Mücadele Merkez Ofisi).
- D'après le **Bureau des Nations Unies pour la Réduction des Risques de Catastrophes (UNISDR)**, (Le Monde, Planète-Climat, le 10.10.2018). **UNISDR** (Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi).
- Un débat sur le **référendum d'initiative citoyenne (RIC)** (Le Monde, Politique, le 17.12.2018). **RIC** (Vatandaşların öncelik referandumu).
- Yannick Jadot sera le candidat d'**EELV** à l'élection présidentielle (Le Monde, Politique, le 07.11.2016). **EELV** (Avrupa ÇevreBilim – Yeşiller).
- Concrètement, ce gel concerne la Taxe intérieure de consommation sur les produits énergétiques (**TICPE**), la Taxe intérieure sur la consommation de gaz naturel (**TICGN**) et la Taxe intérieure sur la consommation de charbon (**TICC**) (Le Figaro, Économie, le 22.12.2018). **TICPE** (Enerji ürünlerinde yurtiçi tüketim vergisi)/ **TICGN** (Doğal gaz tüketiminde yurtiçi tüketim vergisi)/ **TICC** (Kömür tüketiminde yurtiçi tüketim vergisi).
- La **CFDT**, elle, a choisi une toute autre stratégie (RFI, Économie, le 06.02.2019). **CFDT** (Fransız Demokratik Çalışma Konfederasyonu).
- Les jeunes prennent alors la parole à tour de rôle pour (...) former **des ZAD** (Le Monde, Planète, le 09.02.2019). **ZAD** (yasak bölge).
- (...) l'**OLP** (**O**rganisation de **l**ibération de la **P**aestine (Le Figaro, Le Flash Actu, le 10.05.2018). **OLP** (Filistin Özgürlük Örgütü).

- La **Knesset** (le Parlement israélien) a voté l'annexion du plateau en 1981, malgré les condamnations de l'**ONU**. (Le Monde, le Décodeur, le 10.05.2018). La **Knesset** (meclis ve mabet)/ **ONU** (Birleşmiş Milletler Örgütü).

- (...) avec des dispositifs tels que le **RMI** (revenu minimum d'insertion) en 1988, la **CMU** (couverture maladie universelle) en 1999 (Le Monde, Économie, le 20.12.2018). **RMI** (en az katma gelir); **CMU** (genel sağlık sigortası).

- Election américaine, **J – 1** : le **FBI** crée à nouveau la surprise (Le Monde, International, le 07.11.2016). **FBI** (Federal Soruşturma Bürosu).

- Le **smic** augmentera de 0,93 % en 2017, sans « coup de pouce » (Le Monde, Économie, le 20.12.2016). **SMIC** (asgari ücret).

- (...) une **émoticône** représentant un poignard, signe qu'il est en danger (Le Monde, International, le 20.10.2018). **Émoticône (émotion +icône: İfade).**

- A 2024 jours des Jeux **paralympiques**, une grande opération de détection est lancée (Le Figaro, Sport, le 11.02.2019). Paralympiques (**parallèle + olympiques: Engelli olimpiyatları**).

3.4. Kültürel Açıdan

Haber metinleri kültürel açıdan jargon ve klişeler, argo, söz sanatları, atasözü ve deyimler bakımından incelenmiştir.

-Jargon ve Klişeler

Her metin türünün kendine has teknik ve özel bir söz varlığı, bir jargonu, klişesi vardır. Örneğin, siyaset dili kültür odaklı, değer yüklü, tarihsel, soyut, vb. (Aksoy, 2002, s. 2); spor dili somut, imgesel, deyimsel, eğretilmeli, yaratıcı, vb. (Blanchet, 2006, s. 11); reklam dili eğretilmeli, imgesel, ikna edici, vb. (Batı, 2007, s. 328); ekonomi dili sayısal değer yüklü, somut vb.; sağlık dili terim yüklü, bilimsel, vb. her alanın kendine özgü dilsel bir özelliği, bir söylemi olduğu gözlemlenir. Bu duruma aşağıdaki tümceler örnek olarak gösterilebilir:

- Forte **hausse des prix** de l'alimentation en France à partir du 1er février (RFI, Économie, le 31.01.2019). **Hausse des prix** (fiyat artışı).

- Symbole colonial pour les uns, facteur de **stabilité économique** pour les autres, (RFI, Économie, le 03.02.2019). **Stabilité économique** (ekonomik istikrar).

- C'est la **Confédération des petites et moyennes entreprises**, CPME, qui a décidé de participer de nouveau aux négociations autour de la réforme de **l'assurance chômage** (...) (RFI, Économie, le 03.02.2019). **Confédération des petites et moyennes entreprises** (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği) / **l'assurance chômage** (işsizlik sigortası).

- L'**économie** chinoise montre des signes de faiblesse, alors que le pays, **lourdement endetté**, peine à **rééquilibrer** son modèle de **croissance**. L'activité chinoise souffre du coup de froid de **la conjoncture mondiale**, mais aussi de **la guerre commerciale**... (RFI, Économie, le 03.02.2019). **Économie** (ekonomi)/ **lourdement endetté** (ağır borçlanma) / **rééquilibrer** (yeniden dengelemek)/ **la conjoncture mondiale** (Dünya ekonomisi)/ **la guerre commerciale** (ticari savaş).

« Le ying de la protection contre le yang du **libre-échange** » (Le Monde, Économie, le 08.02.2019). **Libre-échange** (serbest ticaret).

- « **Un jardin à l'anglaise** », a demandé Edouard Philippe, « **Un grand bazar à la française** », craignent certains observateurs. (Le Monde, Politique, le 20.12.2018). **Un jardin à l'anglaise** (İngiliz bahçesi) **Un grand bazar à la française** (Fransız pazarı).

- Au commencement était le **mercantilisme** (...) Il repose sur la certitude qu'« *il n'est de profit que de perte de l'autre* » (Montaigne). (Le Monde, Économie, le 08.02.2019). **Le mercantilisme** (ticaret anlayışı)/ **le profit** (kar), **la perte** (zarar).

- **Argo**

- « On met **un pognon de dingue** dans les minima sociaux et les gens ne s'en sortent pas », déclare Emmanuel Macron (Le Figaro, Politique, le 13.06.2018). **Pognon de dingue** (çok büyük bir para).

-**Söz Sanatları**

Haber metinlerinde içerik ve anlatım özelliğinden kaynaklanan benzetme (comparaison), eğretilme (métaphore), düzdeğişmece (métonymie), söz ve ses oyunları, vb. söz sanatları bulunur. Çeşitli haber metinlerinde geçen söz sanatlarına şu örnekler verilebilir:

-**Benzetme**

- Le mariage du prince Harry et de Meghan: « **réglé comme du papier à musique** » (Le Monde, International, le 19.05.2018). **Réglé comme du papier à musique** (nota gibi düzenli).

- « Cette fin d'année s'annonce **comme un cauchemar** pour les marchés américains » (Le Monde, Économie, le 21.12.2018). **Comme un cauchemar** (kâbus gibi).

- Raide **comme un lancier** dans son command, (Le Monde, Politique, le 28.12.2018). **Comme un lancier** (bir mızrak gibi).

- Ils sont **comme les cinq doigts de la main** (Le Figaro, Politique, le 12.02.2019). **Comme les cinq doigts de la main** (bir elin beş parmağı gibi).

-**Eğretilme**

- « La France perd un homme qui a consacré sa vie à développer **un fleuron** de l'industrie française », a-t-il écrit. (Le Figaro, Économie, le 28.05.2018). **Un fleuron** (tepe tomurcuğu, süs çiçeği/ en yararlı, en değerli şey).

- Lee Jae-yong, une « **fleur cultivée en serre** » à la tête de Samsung (Le Monde, Économie, le 31.10.2016). **Fleur cultivée en serre** (serada yetişmiş bir çiçek).

- Pourquoi la Syrie est **le théâtre d'affrontements** entre Israël et l'Iran (Le Figaro, Le Flash Actu, le 10.05.2018). **Le théâtre d'affrontements** (yüzleşme sahnesi).

- Il doit gagner pour **laver son honneur** (Le Monde, Actualité, le 20.12.2018). **Laver son honneur** (onurunu kurtarmak/temizlemek).

- Euro 2018 féminin de handball: **la montagne russe à gravir** (Le Monde, Sport, le 16.12.2018). **La montagne russe à gravir** (tirmanılacak Rus Dağı).

- Le président turc affirme, depuis lundi, avoir obtenu **le feu vert** de Washington (Le Monde, International, le 20.12.2018). **Le feu vert** (yeşil ışık).

- (...) à exhumer **le vieux serpent de mer** d'une fusion entre la CSG et l'impôt sur le revenu. (Le Figaro, Économie, le 21.12.2018). **Le vieux serpent de mer** (düzenli olarak gündeme gelen konu).
 - Les Champs Elysées, **théâtre du pouvoir macronien**, de l'investiture aux « gilets jaunes » (Le Monde, Politique, le 28.12.2018). **Théâtre du pouvoir macronien** (Macron'un iktidar sahnesi).
 - Inde: en entrant dans le temple de Sabarimala, deux femmes soulèvent **une tempête politique** (Le Monde, International, le 03.01.2019). **Une tempête politique** (siyasi fırtına).
 - Ligue des champions: le PSG au « **Théâtre des rêves** » (Le Monde, Sport, le 13.02.2019). **Théâtre des rêves** (hayallerin sahnesi).
 - A Davos, Xi Jinping grand **timonier** du libre-échange (Le Monde, Économie, le 18.01.2017). **Timonier** (dümen tutan/yön veren).
 - A Damas, un « **abattoir humain** » au cœur de la crise syrienne (Le Monde, Idées, le 09.02.2017). **Abattoir humain** (insan mezbahası).
 - L'arrivée de Trump à la Maison Blanche **électrise les marchés** (Le Monde, Économie, le 12.11.2016). **Électrifier les marchés** (piyasaları heyecanlandırmak).
 - Mike Pompeo, un « **faucou** » à la CIA (Le Monde, International, le 12.11.2016). **Faucou** (şahin).
 - Trump-Poutine, le match des **titans** (Le Monde, International, le 19.11.2016). Le match des **titans** (Tanrıların maçı).
- Düzdeğişmece**
- Après la décision de Trump sur le nucléaire, **l'Iran** contraint de chercher le soutien de la Chine... (Le Monde, International, le 14.05.2018). **L'Iran** (İranlı siyasiler).
 - **Pékin** n'est pas inquiet... (Le Monde, International, le 14.05.2018). Pékin (Çin Hükümeti).
 - « **Gilets jaunes** » (Le Monde, Politique, le 17.12.2018). **Gilets jaunes** (Sarı Yelekliler-Göstericiler).
 - Néanmoins, la **Maison-Blanche** s'est montrée moins inflexible mardi (Le Figaro, Politique, le 19.12.2018). **La Maison-Blanche** (Beyaz Saray - Amerika Devlet Başkanı).
 - Consultation nationale: **l'Élysée** reprend la main (Le Figaro, Politique, le 19.12.2018). **l'Élysée** (Élysée Sarayı/Fransa Devlet Başkanı).
 - L'ONU a annoncé mardi 22 janvier la nomination du diplomate chinois Huang Xia comme envoyé spécial dans **la région des Grands Lacs** (RFI, Politique, le 22.01.2019). **La région des Grands Lacs** (Burundi, Uganda, Ruanda ve Demokratik Congo Cumhuriyet'inden oluşan bölgenin adı).
 - Nouvel âge d'or pour **le métal jaune** (RFI, Économie, le 06.02.2019). **Le métal jaune** (altın).
 - En dépit d'une grande proximité culturelle entre les « **sœurs latines** », la relation franco-italienne a été jalonnée de crises (Le Monde, Politique, le 09.02.2019). « **Sœurs latines** » (Latin Birliğine Üye Devletler).

- Les «**Mormons**» de Macron quittent un à un l'Élysée (Le Figaro, Politique, le 13.02.2019). **Mormons** (yakınları, yandaşları, genç yakın korumaları).
- Un mois après l'élection de Donald Trump, **Wall Street** vole de record en record (Le Figaro, Économie le 07.12.2016). **Wall Street** (Finans merkezi, ABD'de para ve borsa merkezi).
- Des centaines d'artistes sud-coréens portent plainte pour avoir été placés sur une « **liste noire** » (Le Monde, International, le 09.02.2017). **Liste noire** (kara liste).

-Söz Oyunu

- Bruxelles, **du rire aux larmes, des larmes au rire** (Le Monde, International, le 17.02.2017). (Brüksel, ağlayasıya kadar güldü, gülesiye kadar ağladı).

-Ses Oyunu

- Hamon-Montebourg, **du duo au duel** (Le Monde, Politique, le 18.01.2017). (Hamon-Montebourg, düetten duelloya).

-Atasözü ve Deyimler

- « **On fait du neuf avec du vieux** » (Le Monde, Économie, le 12.05.2018). (Eskisi olmayanın yenisi olmaz).
- Après un an d'existence sous la présidence Macron, LRM (La République en marche) ressemble à un **colosse aux pieds d'argile** (Le Monde, Politique, le 14.05.2018). (Pamuk ipliğine bağlı olmak).
- Mairie de Paris: les revers d'Anne Hidalgo **aiguisent les appétits**, (Le Figaro, Politique, le 10.05.2018). (İştahı kabarmak).
- (...) dans cette affaire, sa conseillère n'est qu'un « **bouc émissaire** » (Le Monde, Politique, le 19.10.2018). (Günah keçisi)
- (...) pour **faire un mea culpa** et...(Le Monde, Politique, le 19.10.2018). (Suçunu itiraf etmek).
- **Il vaut mieux se fouler la jambe que se la voir amputer** (Le Monde, Politique, le 14.12.2018). (Ayağı kesmekten burkmak yeğdir).
- Objectif : « **Prendre le pouls vivant du pays** », a résumé le président (Le Monde, Politique, le 20.12.2018). (Ülkenin nabzını canlı tutmak).
- Macron et Merkel veulent faire **redémarrer le « moteur franco-allemand »**. (Le Monde, Politique, le 16.03.2018). (İlişkileri düzeltmek).
- Après **avoir traîné des pieds**, la France s'est résolue à se mettre en conformité avec le code mondial antidopage, (Le Monde, Sport, le 20.12.2018). (Ayak sürtmek, ayakları geri geri gitmek, ağırdan almak).
- Un **retour de bâton** pour le président (Le Monde, Politique, le 28.12.2018). (Geri tepme/ beklenmedik kötü sonuç).

- Le **ras-le-bol** fiscal, ce sont les agents des impôts qui en parlent le mieux. Le Monde, Société, le 27.12.2018). (Bıktırıcı, usandırıcı).
- Le « **cœur lourd** » et « **la rage au ventre** » (Le Monde, Politique, le 13.02.2019). (Üzölmek / öfke duymak).
- Ligue des champions: Paris et Rome **en ballottage favorable** (RFI, Sport, le 12.02.2019). (Kazanmak için iyi bir yere yerleşmek).
- Macron **droit dans ses bottes** face aux attaques (Le Monde, Politique, le 17.11.2016). (Dik durmak).

SONUÇ

Bu çalışmada, haber dili metin türü, yapısal (kip-zaman-görünüş, eksiltili anlatımlar, yeni sözcük oluşturma); anlamsal (örtmece, ödünçleme, kısaltmalar) ve kültürel (jargon ve klişeler, argo, söz sanatları, atasözü ve deyimler) açıdan incelenmiş ve haber metinlerinin çevirisinde karşılaşılan zorluklar saptanmaya çalışılmıştır. Buna göre;

Haber dilinin pek çok metin türünü içinde barındırdığı, bu bakımdan metin türlerini sınıflandırmanın güç olduğu saptanmıştır. Haber dilinde doğruluğu henüz onaylanmamış olay ve durumları belirtmek için şart kipinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu noktadan hareketle, haber dili kipinin şart kipi olduğu söylenebilir. Eksiltili anlatımların anlama becerisini zorlaştırması, üç nokta ile yarım bırakılan ifadelerin konuşma diline benzemesi ve merak uyandırması dikkat çekmiştir. Yeni sözcük oluşturma işleminde türetme, birleştirme, benzeştirme, ödünçleme, kısaltma, sözcüklerin baş harfini kullanma, bir sözcüğe yeni bir anlam yükleme gibi pek çok yöntemin kullanıldığı dikkat çekmiştir.

Haber dilinde örtmece sözcüklere hemen hemen her alanda rastlamakla beraber, özellikle siyasi ve ticari metinlerde görüldüğü saptanmıştır. Bu durum, okurun duyarlılığına yönelik bir incelik ya da ince bir siyaset göstergesi olabilir. Haber dilinde her bir alana özgü kısaltmaların, genelde anlamayı zorlaştırıcı bir etken olduğu gözlemlenmiştir. Ancak, bazen araç içinde açılımlarının verildiği görülmüştür. Bu durum hiç bilinmeyen bir takım kısaltmanın anlaşılmasını kolay kılmıştır. Kısaltmaların erek dile çevirisinde, işlevsel çeviri yöntemi benimsenerek, araç içinde açılımının verilmesi uygun olacaktır. Haber dilinde ödünçleme sözcüklere sık rastlanmıştır. Çünkü ödünçleme diller ve kültürlerarası bir durumdur. Her ne kadar dili yabancı dillerin etkisinden korumak amacıyla benimsenirse de, bir evrensel dil oluşumuna doğru gidildiğinin bir göstergesi sayılabilir. Bununla beraber, ödünç sözcükler yabancı kültürle bir yakınlık kurulmasına vesile olabilir.

Haber dilinde ekonomi, sağlık, siyaset, spor, güncel vb. her bir alanın kendisine özgü bir jargonu, klişesi, argosu, terimcesi, kısacası bir sözvarlığı mevcuttur. Haber dilinde kullanılan söz sanatları, atasözü ve deyimlerin haber dilinin yalınlığını süslediği; etkileyici, ikna edici, kanıtlayıcı yönüne vurgu yaptığı söylenebilir.

Sonuç olarak, haber dilinin metin türleri ve dilbilimsel açıdan içerdiği söylemler, kültürel ve sosyal özelliklerinden dolayı çevirmeni zorlayan bir dil olduğu söylenebilir.

Çeviride işlevsel yaklaşım, iletişimi sosyal ve kültürel odaklı bir olgu olarak ele aldığı için, haber metinleri çevirisinde yol gösterici bir yöntem olarak belirlenebilir. Bu yaklaşımın erek dil ve kültürde amaçlanan işlev ve iletişimin oluşumunda yararlı olacağı söylenebilir.

Haber metinlerinin çevirisinde, hedefin kültür odaklı bir iletişim olması, çevirisinde bu unsurları içeren bir yöntem benimsenmesini gerekli kılar. Haber dilinin iletişimsel ve kültürel özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, işlevsel çeviri yaklaşımı önerilebilir.

Bu çerçevede, çeviride işlev odaklı *Skopos* Kuramı, haber dilinin tüm özelliklerini taşıdığı için çevirmene süreç ve yöntem açısından yararlı olabilir. Çevirmenden ise, haber metinlerinin dilsel ve işlevsel özelliklerini erek dil ve kültüre yansız ve abartısız bir şekilde çevirmesi beklenir.

Son olarak, bu tür bir incelemenin basının ayrı ayrı her bir alanına ait haber metinlerine uygulanabilirliğinden söz edilebilir. Böylece her bir alanın dilsel ve kültürel özellikleri araştırılabilir, diller ve kültürlerarası benzerlik ve farklılıklar bulunabilir.

Çeviri derslerinde basının her bir alanına ait metinler karşılaştırmalı olarak incelenebilir, çözümlenebilir ve çevrilebilir. Çevirmen aday öğrenciler, her birinin özel bir alan teşkil ettiği basının her alanıyla tanıştırılabilir. Her bir alana özgü özel çevirmenler yetiştirebilmek için, çevirmen aday öğrencilerin merakı, ilgisi, isteği, yeteneği saptanarak bu alanlara doğru teşvik edilebilir.

KAYNAKLAR

- Aksan, D. (1998). *Her Yönüyle Dil*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksoy, N. B. (2002). Siyaset Dili ve Çevirisi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt (19) 1, 1-10.
- Batı, U. (2007). Reklamlarda Retorik Figürlerin Kullanımı. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt (7), 28, 327-335.
- Blanchet, B. (2006), Parlez-vous Le Sportif?. *Dossier*, Vol. (399), 9-13. Erişim Adresi: www.cairn.info/revue-ela-2012-1-page-43.htm/ (01.24.2019).
- Benveniste, E. (1974). *Problèmes de Linguistique Générale I-II*, Paris: Gallimard.
- Bulut, A. (2008). *Basından Örneklerle-Çeviride İdeoloji, İdeolojik Çeviri*, İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Büyüknisan, E. (2009). Reiß ve Vermeer'in 'Genel Bir Çeviri Kuramının Temeli'-Çeviribilimde 'Yapısalcı' Eğilime Karşı 'Bütünleyici' Bir Çözüm Mü?, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 18 (1), 71-78. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/50497/> (28.05. 2019).
- Cortazzi, M. ve Lixian J. (1999). *Cultural Mirrors. Culture in Second Language Teaching and Learning*, Ed. by. Eli Hinkel, Cambridge University Press, 196-219.
- Delatour, Y., Jennepin, D., M. Léon-Dufour ve B. Teyssier. (2004). *Nouvelle Grammaire du Français*, Paris: Hachette.
- Göktürk, A. (2010). *Çeviri: Dillerin Dili*, İstanbul: YKY Yayınları.
- Guidère, M. (2008). *Introduction à la Traductologie*, Bruxelles: De Boeck.
- İçel, D. (2017). *Çeviri Odaklı Fransızca Sözcük Bilgisi*, Ankara: Delta Kültür Yayınevi.
- Kıran, A. ve Korkut, E. (2011). *Fransızca Sözcük Bilgisi*, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Kuran Burçoğlu, N. (2010). *Çeviriye Bilimsel Yaklaşımlar*, İstanbul: Multilingual.
- Lavault-Olléon, E. (2015). Le Skopos comme stratégie de déblocage: dialecte et scotticité dans Sunset Song de Lewis Grassic Gibbon. *Meta: le journal de traducteurs*, Presses Universitaires de Montreal, Vol. 51 (3), 504-523. Erişim Adresi: <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01131385/document/> (07.04. 2018).
- McLuhan, M. (1968). *Pour comprendre les média. Les prolongements technologiques de l'homme*, Paris: Seuil. Erişim Adresi : https://www.olats.org/livresetudes/basiques/1_basiques.php/ (14.02.2019).

- Nord, C. (1997). Defining Translation Functions. The Translation Brief as a Guideline for the Trainee Translator. *Defining Translation Function*. Erişim Adresi: file:///C:/Users/user/Downloads/9208-30612-1-PB.pdf/ (15.02.2019)
- Polat, Y (2006). *Her Yönüyle Fransızca Dilbilgisi*, Ankara: Kurmay Yayınevi.
- Raková, Z (2014). *Les Théories de la Traduction*, Brno: Masarykova Univerzita.
- Snell-Hornby, M. (1995). *Translation Studies: An integrated Approach*, Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Tokgöz, O. (1994). *Temel Gazetecilik*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Vermeer, H.J. (1989). Skopos and Commission in Translational Action. in: Andrew Chesterman (ed.), *Reading in Translation Theory*, Helsinki: Oy Finn Lectora Ab, 173–187.
- Vermeer, H.J. (1996). *A Skopos Theory of Translation, Çeviride Skopos Kuramı*, (Çevirmen: Ayşe Handan Konar), İstanbul: Türkiye İş bankası Kültür Yayınları.